

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Urtos/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 7019200737
Dátum vydania rozhodnutia: 26.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7019200737.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Szaba a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci odsúdeného I. E. pre trestný čin lúpeže podľa § 173 ods. 1 Trestného zákonníka Českej republiky a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 26. marca 2020 v Bratislave sťažnosť prokurátora Krajskej prokuratúry Košice proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 18. decembra 2019, sp. zn. 4Ntc/24/2019, a takto

rozhodol:

I.) Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. sa uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 18. decembra 2019, sp. zn. 4Ntc/24/2019, zrušuje.

II.) Podľa § 66 ods. 1 písm. a), b), ods. 2, ods. 3 Tr. zák. sa návrh odsúdeného I. E., narodeného XX. S. XXXX v V. Z., trvale bytom N.. XXX, t. č. ÚVTOS Ružomberok na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu rozsudkami Krajského súdu v Košiciach z 22. marca 2018, sp. zn. 8Ntc/26/2017 a z 22. marca 2018, sp. zn. 8Ntc/28/2017, zamietá.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 18. decembra 2019, sp. zn. 4Ntc/24/2019, rozhodol tak, že podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. v spojení s § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. odsúdeného I. E. podmienenčne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu krajským súdom v konaniach pod sp. zn. 8Ntc/26/2017 a sp. zn. 8Ntc/28/2017. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. mu súd určil skúšobnú dobu v trvaní 2 (dvoch) rokov a zároveň nad jeho správaním nariadil probačný dohľad v trvaní 2 (dvoch) rokov. Podľa § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák. súd odsúdenému uložil povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor Krajskej prokuratúry Košice (ďalej len „prokurátor“) ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú odôvodnil osobitným podaním z 20. februára 2020.

Uviedol, že odsúdený bol dosiaľ sedemkrát trestaný, pričom do posledného výkonu trestu odňatia

slobody nenastúpil dobrovoľne, ale musel byť predvedený. Ani jedenkrát nebol disciplinárne odmenený, naopak, raz bol disciplinárne potrestaný; okrem toho má evidovaný jeden ďalší negatívny poznatok. K svojej trestnej činnosti neprejavuje kritický postoj a obviňuje z nej poškodených. Ani vykonávanie čistiacich prác, ktoré mu bolo na oddiele pridelené, nie je na dostatočnej úrovni. V hodnotení ústavu sa konštatuje len čiastočné plnenie programu zaobchádzania a jeho podmienené prepustenie sa preto neodporúča. Na záver uviedol, že súd dostatočne nezohľadnil § 66 ods. 2 Tr. zák. a pripomenul, že podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je nárokovou záležitosťou a je tak žiaduce, aby odsúdený skutočne preukázal zmenu svojho správania.

K sťažnosti prokurátora sa 20. februára 2020 vyjadril odsúdený E. tak, že „s rozhodnutím krajského prokurátora nesúhlasí a žiada najvyšší súd, aby zrušil jeho rozhodnutie a rozhodol podľa krajského súdu...“. Poukázal na to, že v ÚVTOS Ružomberok plní všetky pokyny a má tiež nadštandardné vystupovanie a správanie.

K sťažnosti, ako aj k vyjadreniu sa už žiadna zo strán ďalej nevyjadrila.

Sťažnosť i kompletný spisový materiál boli Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložené 4. marca 2020. Následne najvyšší súd postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel pritom k záveru, že táto je dôvodná.

Najvyšší súd zo spisového materiálu zistil, že krajský súd rozsudkom z 22. marca 2018, sp. zn. 8Ntc/26/2017, podľa § 15 ods. 1 v spojení s § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) uznal rozsudok Okresného súdu Mladá Boleslav z 8. februára 2016, sp. zn. 1T/70/2015, v spojení s uznesením Okresného súdu Mladá Boleslav zo 14. augusta 2017, sp. zn. 1T/70/2015, ktorým bol odsúdený E. na tam uvedenom skutkovom základe uznaný vinným z trestného činu nedovolenej výroby a iného nakladania s omamnými a psychotropnými látkami a jedmi podľa § 283 ods. 1 TZ ČR, za čo mu bol podľa § 283 ods. 1 TZ ČR uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 roka, na výkon ktorého ho krajský súd podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia (ďalej len „prvý rozsudok“) (zv. 8Ntc/26/2017, č. l. 53).

Okrem toho, krajský súd podľa § 15 ods. 1 v spojení s § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. uznal aj rozsudok Okresného súdu Mladá Boleslav z 19. apríla 2017, sp. zn. 3T/13/2017, v spojení s uznesením Okresného súdu Mladá Boleslav zo 6. septembra 2017, sp. zn. 3T/13/2017, ktorým bol odsúdený E. na tam uvedenom skutkovom základe uznaný vinným z trestného činu lúpeže podľa § 173 ods. 1 TZ ČR, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého ho krajský súd podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia (ďalej len „druhý rozsudok“) (č. l. 10).

Dňa 25. septembra 2019 si odsúdený E. podal žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu, ktorú odôvodnil tým, že polovicu trestu má už dávno vykonanú a rád by sa vrátil domov, nakoľko jeho matke sa výrazne zhoršil zdravotný stav a už ho viac nemôže navštevovať (č. l. 1); o podanej žiadosti rozhodol súd na verejnom zasadnutí po výsluchu odsúdeného (č. l. 29, 32).

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), b) Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody, b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na povahu

spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Tr. zák. ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienčne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Z vyššie citovaných ustanovení plynie, že pre podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil dve podmienky. Formálnu - vykonal trest v zákonom stanovenej dobe a materiálnu - plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

K formálnej podmienke najvyšší súd konštatuje, že v prípade skutku z prvého rozsudku, ktorý bol v Českej republike právne kvalifikovaný podľa § 283 ods. 1 TZ ČR s trestnou sadzbou 1 - 5 rokov (pozn. ktorá kvalifikácia je pre páchatel'a v porovnaní so slovenskou právnou úpravou priaznivejšia) ide o prečin, kým v prípade skutku z druhého rozsudku, ktorý bol kvalifikovaný podľa § 173 ods. 1 TZ ČR s trestnou sadzbou 2 - 10 rokov ide (rovnako ako na Slovensku) o zločin (R 2/2016). Formálna podmienka pre podmienčné prepustenie z výkonu oboch uložených trestov tak v zmysle § 66 ods. 3 Tr. zák. bude splnená po vykonaní 2 rokov a 2 mesiacov (1/2 z 1 roka a 2/3 z 2 rokov a 6 mesiacov). Keďže odsúdený E. nastúpil na výkon trestu odňatia slobody 13. júna 2018 s tým, že do tohto výkonu sa mu uznesením krajského súdu zo 17. júla 2018 započítal výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody v Českej republike (pozn. od 30. novembra 2015 do 18. januára 2016 a následne od 20. novembra 2017 do 13. júna 2018), je zrejmé, že formálnu podmienku pre podmienčné prepustenie spĺňa (zv. 8Ntc/26/2017, č. l. 75, 79). Tu len kvôli úplnosti najvyšší súd dodáva, že v zmysle stabilnej judikatúry nemohol brať do úvahy bezprostredne predchádzajúci výkon trestu, ktorý bol odsúdenému uložený rozsudkom Okresného súdu Mladá Boleslav z 22. mája 2017, sp. zn. 17T/37/2017, vo výmere 6 mesiacov (R 14/2016) (č. l. 6 - 7).

K materiálnej podmienke najvyšší súd uvádza, že odsúdený doterajším výkonom trestu nepreukázal polepšenie a nemožno od neho ani očakávať, že by v budúcnosti viedol riadny život. Ako na to správne poukázal prokurátor, na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, ktorého by sa odsúdený mohol dožadovať ihneď, ako si vykoná trest v zákonom stanovenej dobe. Naopak, je úlohou odsúdeného, aby príkladným správaním a aktívnym prístupom vo výkone trestu prejavil účinnú snahu po náprave. V tomto kontexte najvyšší súd upozorňuje, že podľa hodnotenia ÚVTOS Ružomberok, odsúdený je nekritický k svojej trestnej činnosti (počas rozhovorov uvádza, že „on nič zlé neurobil“), počas takmer dvojročného výkonu trestu si nevytvoril podmienky na udelenie disciplinárnej odmeny; naopak, jedenkrát bol za prechovávanie nepovolených predmetov disciplinárne potrestaný. Hoci verbálne deklaruje, že má záujem o prácu, z vnútorného pracoviska šitie bol pre slabé pracovné výkony vyradený; ani čistiace práce, ktoré na oddiele vykonáva, nie sú na požadovanej úrovni (č. l. 20).

Napokon, o pasivite odsúdeného svedčí aj tá okolnosť, že už v minulosti sa dožadoval preradenia do ústavu s nižším stupňom stráženia, ktorá žiadosť mu bola práve s poukazom na neplnenie programu zaobchádzania uznesením krajského súdu z 5. júna 2019 zamietnutá (č. l. 18).

Z pohľadu možnej recidívy je treba osobitne upozorniť na tú okolnosť, že odsúdený má sedem záznamov v registri trestov (č. l. 6 - 8). I keď je pravdou, že v troch prípadoch išlo o veľmi dávnu trestnú činnosť (z obdobia rokov 1991, resp. 1994), kde mu bol uložený len podmienčný trest odňatia slobody a odsúdený sa v skúšobnej dobe osvedčil (pozn. v ďalšom prípade bolo trestné stíhanie uznesením Okresnej prokuratúry Trebišov z 30. septembra 2009 podmienčne zastavené), treba dodať, že skoro vo všetkých prípadoch išlo o trestnú činnosť s prvkami násilného charakteru [pozn. ublíženie na zdraví podľa § 221 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb., resp. § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., krádež podľa § 247 ods. 1 písm. b), ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb.], ku ktorej sa odsúdený v pomerne rýchлом slede navrátil (pozn. viď posledné tri odsúdenia z Českej republiky).

Zrejme tieto dôvody, rovnako ako jeho slabé sociálne ukotvenie (pozn. vôbec nejavil záujem o svoje deti ani o svojich súrodencov), už zmienená nekritickosť k vlastnej trestnej činnosti, nižšia úroveň dosiahnutého vzdelania, ale aj závažnosť trestného činu, za ktorý je aktuálne vo výkone trestu, viedol ÚVTOS Ružomberok k záveru o strednom riziku sociálneho zlyhania (č. l. 21 - 22).

K úvahe krajského súdu, podľa ktorého je treba dať odsúdenému „šancu zapojiť sa do riadneho života a postarať sa o chorú matku“, najvyšší súd upozorňuje, že toto jej ochorenie nebolo nijakým spôsobom objektivizované. Bez ohľadu na to, odsúdenému už v Českej republike (podobne ako opakovane predtým na Slovensku) bola daná životná šanca, ale nevyužil ju a k trestnej činnosti sa navrátil (pozn. obe vyššie označené tresty boli pôvodne podmienenečne odložené, aby súd následne uzneseniami zo 14. augusta 2017 a 6. septembra 2017 nariadil výkon trestu). Ani starostlivosť o matku sa nateraz nejaví byť natoľko urgentná, keďže samotný odsúdený na verejnom zasadnutí potvrdil, že sa o ňu stará brat (č. l. 29).

Na podklade týchto skutočností najvyšší súd napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil a návrh odsúdeného I. E. podľa § 66 ods. 1 písm. a), b), ods. 2, ods. 3 Tr. zák. zamietol.

Poučenie:

